

ЧЕРНИ ЧӨП АЖЫГЛААР

«Чер-совет баилаавыстың эң чыдаа байлаа, колхоз аялтайга бүдүрүлгөнүң кол чөлсө болгаш улус аял-агымды бүтү адилдерини сайгара тургузарың, хожудерини девискээр баазам болуп турар. Бүтү черлерин эртеме үндөспө, чогулчалыг ажыглаары, оларны камгалаары болгаш хожууларын үнүшүдүдү бүтү хемчег-биле бедидери бүтү улустуң сорулгазы болур деп СССР Өлкөсүнүн болгаш аял-агымды республикаларың чер Хоюулуунуң үндөспөсүң айтыккан. Черни аял-агымды бистин удуртууга болдуруп чыгуулуусул».

Бистин колхоздарымыстың болгаш совхозтарымыстың колхоз оруга алып чыгуу чөп болгаш. Черден чөмн алгаш, оң дүжүдүн катар тургуседеп принцип-биле аял-агымды учурауу бис. Мону барымдаалааш, бистин «Тилелге» колхозтун тармакчалары черни аял-агымды талаа-биле хемчеглерини аң, хожуу эвес дүжүттү өстүрүп келген. Ону балдырлар-биле чамдык сан-чуралгайлардан аң көрөзүлөр. Чүд дая, кызыл-ласты бир гадана 1969 чылда 11,5 центнери, 1970 чылда 13,6, а эртең чылын ажааган шолуустуң бир гектарында-на 14,3 центнери алдымыс. Суламын дүжүдү 1969 чылда 9 центнерден эртең чыда 14 центнер чыккан. Дүжүт хамыкташ мурунда черни болбааырадырындан улту-биле хамаарыш. Колхоз чөмн бүтү адилдерини майны сөөлүрүдир дооштурар. Соңунда аял-агымды черни үндүрүп болгаш министрлер 1971 чылда гербинд-биле 1500 гектар шолуун бок үнүшүң узаткан. Чыны оң уластуң чүдө чөмн чөп үндүрүп чөк, арык болган. Бо чөмн аңа кызыл-тасты тарыны бис. Моон соңулар оң арга эки түдөшөтөр бээр бааза, чыны аларган чөмн гербиндти чыдап, бок үндүрүп аштап арылар апар бис.

Черни болбааырадырында эрги арга аял-агымды, харын чаа-чаа аргаларын дилеп турар бис. Чыжаа, эртең чыны аларган 2900 гектар черни багтай үндүрүп черексел-биле болбааыраттымыс. Оң соңунда бок үндүшөр үнүң көрө, шаптал аял-агымды, күске чөдирни катар үндүрүпкөн. А чыны тарыга шолу шүттү арык болган. Тараны колдуунда чыны болгаш күвүн аларган чөмн чыны турар бис. Чыны чыны бээрни турар үдө шырдылар аргаларга чөп кызыл дескелер херекселди колхоз. Оң хожуулуң дескелер болгаш улту-лут борбас доурачкы чыгуу, хөрмөктөр, үрөшкөн деп-дескел хөмөр арганы бээр. Оң улумданың тарыра дүрбө болгаш бир дескел үнөр. Үрөшкөн арыларын-

че улту кызыл-агымды колхоз салып турар. 1971 чылда декабрь бирге чөдир 1150 тонна тары үрөшкөнүн белеткеш, сыйлатуу урган.

Часкы тарыга дооштуру белек принцип өдөткө бедидерге сөөртүрү-биле бригадалык организастары чыдагы болган. Ону бир гектарга-ла 25—30 тонна ошааңар кылдыр тоң турар. Сөөлгү үш чыдагы дүжүдү 15 муң тонна өдөткө тоңок. Дүжүттү бедиди турарының бир чыдагына миң-да.

Тарыга шолуунда аял-агымды, сизген шолуунда баа экижиди турар бис. Бисте болду бүтүң 733 га сизген шолуунда 520 гектарыны экижиди, 367 гектарга хой чыдагы сизгени тарып турар. Сизген шолуунда чогулчалыг аял-агымды турарында хой чыдагы сизгени дүжүдү 1970 чылда бир гектарда-на 20 центнер болган бааза, 1971 чылда 25,5 центнер апарган. А чөмн үнөсү сизгени шолуунда дүжүдү 1969 чылда гадан 11,7 центнерден эртең чыда 15 центнер чыккан. Сугаттың 260 гектар шолуун бир гектарында-на 25 центнер сизгени эртең чыны чыны кезип алган. Хой чыдагы сизгени тарып, сизген шолуунда экижиди турарында колхоз аң малга сизгени болган шолуунда бүтү чыдагы чыдагы курамын белеткеш алаат. Аял-агымды жергежалды организастары черни шын аял-агымдына кончү хажуу чыдагы дөрдүн айтыр керек. Бисте ийн бригада бар, оларын бирөөн чүдө мал чөмн белеткөр, а эскеңи—тарыда бичигелаттыган.

Колхозтун мал чөмн белеткөр бригадалык аял-агымды жергежалды республиканың Көдө аял-агымды министрствозунуң коллегиясында 1969 чылда-ла чугаалааш көрөгөн, оңу эске аял-агымдыга негиздер кылдыр сумелен. Иччанга оң дүжүрүлгөн бистин козгашы «Бүрө» совхоз аял-агымды, мал чөмн белеткөр талаа-биле дыма чөдириниң негиз болган.

Чыны кызыл аял-агымды бригадалык чөдириниң бүтү витиниң болур кылдыр аял-агымды учурауу. Социалистик чарыкташ негизде-лаа мидит. Мал чөмн белеткөрүңе доктаамал бригадалык тургусаны дээрге бааза-ла черни эки аял-агымдының бир аргазы-дыр.

Сизген шолуунда болбааырадыры-биле 150 гектарың чадан үндүшөр аштап, дөңгөлөктөрү дескелен бис. Баштайгы ийн чыдагы үндүшөр чыны, а үш дугаар чыдагыда хой чыдагы сизгени тарыдымыс. Черни кызыл чыны эрте үндүрүп, дескелен экижиди. Ону министрликке биле кады хары улту чоруткан. Оң соңунда хой чыдагы сизгени чымып тарып.

Чер аял-агымды культураны экижидер база дүжүттү бедидер талаа-биле аң чоруткан хемчеглерин түнөөлөндө, тары болгаш мал чөмн культураның бот-үнөсү биске элэң чыгган. Чыжаа, 1969 чылда бир центнер кызыл-тастың бот-үнөсү 4 рубль 25 копейк турган, а 1970 чылда 3

рубль 80 копейк апарган. Эртең чыны ийн муң га мындагы соонка алыш болжолу, оң бир центнериң бот-үнөсү 4 рубль 50 копейк болган. Бир эвес ол хире хой тары соонка алыш болза, оң бот-үнөсү—мурундааыңдан даа куду болуп турганы чугаалык. 1970 чылда болдурга, суламын бир центнериң бот-үнөсү 10 копейккө, хой чыдагы сизгени—89 копейккө, сизлөстү—1969 чылдааыңга болдурга, 39 копейккө чыгган.

Черни шын аял-агымды, дүжүттү бедидери механизатор-биле аял-агымды улту хамаарышар. Иччанга черни камнаар дугайында оларны-биле хой улдуу тайылбыр аял-агымды чорудуп, өөрдөлгөн организастаан бис. Владимир Борбадай, Гаврил Ожегин, Николай Котев, Федор Кудряков, Владимир Алексин болган өске-даа механизаторлар черни багуу элдери болуп турар. Колхозтун 80 механизаторунуң 50-и ийнги, 20-и—бирги, артынаары—үшүң классымы болуп турар.

Шыя ишкит бедиди мергенлик бөдү-ла чөдир көбөсө болбайт аан. Оң дээрге СССР-ип Дөдө Советтериниң дугайында Фомы Иванович Бортиков, Илья Иванович Яковлев, Бригадир Иван Семенич Морозов, машина-трактор мастер-классымын эргелестини Михаил Андреевич Мухомин оларын кызыл кам күң-агымды түнөөлө-дыр. Бо эштер чыл саанда-ла механизаторларны өөрдөлгөн организастаан, оларга бичиг билгилери берип турар. Техника аял-агымды талаа-биле бистин колхозтун механизаторларын көргүзү республикада эки ден савалды турары иччанга таварыла эвес.

Тыва - АССР-ини Көдө аял-агымды министрствозунуң баш республиканың көдө аял-агымды болгаш белеткөдөр аял-агымдыларын проф-агымды обкомунуң чоруткан конкүрүзүңа киришкөп, бистин колхоз чер аял-агымды бедиди культураның аял-агымды деп атты чөдир алган. Бисте хожууң хаттан болгаш сугулан үрөшкөн чөдөр чөдөр аял-агымды база арык чык эвес.

Амгы үдө колхоз кеңир чыдагы тарыгаыңга белеткөдөр ишкит түзүп чорудуп турар. Эртең чыны дөңгөлөктөрү кызыл чыны 9 тракторун сөптө-лөр турган, хөрөң кызыл 15-ти сөптө-лөр. Сөптөлөң ишкити эки, 1150 тонна үрөшкөн декабрь 1-ге чөдир арылап урган. Оң чөдөр шырды хажуу-биле аң лабораторияга чоруткан бис.

«Тилелге» колхозтун тарыныңлары 1972 чылда ботта-рунун мурунда салдынтан сооруламын күөсөдүр дөң, бүгү-ле чүдүлгөн кымып турар. А. МУСИХИН.

Каа-Хем районда «Тилелге» колхозтун кол агроному, хуяда 25 хойдан 25 хураган ийн оңа-мөңдү камгалап алган. Малчын немешкен хураганнарның үнөдүн шыгымын тургускан. Хойнуң чаш төлүн четке камгалап алып талаа-биле белеткеш аял-агымды хойжу эки чоруткан. Мал оолдан элэңи-биле дүң, хуяда дөң-жүрүмдөрүн кадарчы шыгыраткан.

Н. ДАКАА.

Бир гектарга-ла 25—30 тонна ошааңар кылдыр тоң турар. Сөөлгү үш чыдагы дүжүдү 15 муң тонна өдөткө тоңок. Дүжүттү бедиди турарының бир чыдагына миң-да.

Тарыга шолуунда аял-агымды, сизген шолуунда баа экижиди турар бис. Бисте болду бүтүң 733 га сизген шолуунда 520 гектарыны экижиди, 367 гектарга хой чыдагы сизгени тарып турар. Сизген шолуунда чогулчалыг аял-агымды турарында хой чыдагы сизгени дүжүдү 1970 чылда бир гектарда-на 20 центнер болган бааза, 1971 чылда 25,5 центнер апарган. А чөмн үнөсү сизгени шолуунда дүжүдү 1969 чылда гадан 11,7 центнерден эртең чыда 15 центнер чыккан. Сугаттың 260 гектар шолуун бир гектарында-на 25 центнер сизгени эртең чыны чыны кезип алган. Хой чыдагы сизгени тарып, сизген шолуунда экижиди турарында колхоз аң малга сизгени болган шолуунда бүтү чыдагы чыдагы курамын белеткеш алаат. Аял-агымды жергежалды организастары черни шын аял-агымдына кончү хажуу чыдагы дөрдүн айтыр керек. Бисте ийн бригада бар, оларын бирөөн чүдө мал чөмн белеткөр, а эскеңи—тарыда бичигелаттыган.

Колхозтун мал чөмн белеткөр бригадалык аял-агымды жергежалды республиканың Көдө аял-агымды министрствозунуң коллегиясында 1969 чылда-ла чугаалааш көрөгөн, оңу эске аял-агымдыга негиздер кылдыр сумелен. Иччанга оң дүжүрүлгөн бистин козгашы «Бүрө» совхоз аял-агымды, мал чөмн белеткөр талаа-биле дыма чөдириниң негиз болган.

Чыны кызыл аял-агымды бригадалык чөдириниң бүтү витиниң болур кылдыр аял-агымды учурауу. Социалистик чарыкташ негизде-лаа мидит. Мал чөмн белеткөрүңе доктаамал бригадалык тургусаны дээрге бааза-ла черни эки аял-агымдының бир аргазы-дыр.

Сизген шолуунда болбааырадыры-биле 150 гектарың чадан үндүшөр аштап, дөңгөлөктөрү дескелен бис. Баштайгы ийн чыдагы үндүшөр чыны, а үш дугаар чыдагыда хой чыдагы сизгени тарыдымыс. Черни кызыл чыны эрте үндүрүп, дескелен экижиди. Ону министрликке биле кады хары улту чоруткан. Оң соңунда хой чыдагы сизгени чымып тарып.

Чер аял-агымды культураны экижидер база дүжүттү бедидер талаа-биле аң чоруткан хемчеглерин түнөөлөндө, тары болгаш мал чөмн культураның бот-үнөсү биске элэң чыгган. Чыжаа, 1969 чылда бир центнер кызыл-тастың бот-үнөсү 4 рубль 25 копейк турган, а 1970 чылда 3

хуяда 25 хойдан 25 хураган ийн оңа-мөңдү камгалап алган. Малчын немешкен хураганнарның үнөдүн шыгымын тургускан. Хойнуң чаш төлүн четке камгалап алып талаа-биле белеткеш аял-агымды хойжу эки чоруткан. Мал оолдан элэңи-биле дүң, хуяда дөң-жүрүмдөрүн кадарчы шыгыраткан.

Н. ДАКАА.

Түңнелин чугаалаашкан

Тары болгаш мал чөмн белеткөр талаа-биле дыма чөдириниң негиз болган.

Чыны кызыл аял-агымды бригадалык чөдириниң бүтү витиниң болур кылдыр аял-агымды учурауу. Социалистик чарыкташ негизде-лаа мидит. Мал чөмн белеткөрүңе доктаамал бригадалык тургусаны дээрге бааза-ла черни эки аял-агымдының бир аргазы-дыр.

Сизген шолуунда болбааырадыры-биле 150 гектарың чадан үндүшөр аштап, дөңгөлөктөрү дескелен бис. Баштайгы ийн чыдагы үндүшөр чыны, а үш дугаар чыдагыда хой чыдагы сизгени тарыдымыс. Черни кызыл чыны эрте үндүрүп, дескелен экижиди. Ону министрликке биле кады хары улту чоруткан. Оң соңунда хой чыдагы сизгени чымып тарып.

ШЫҢГЫРАТКАН

Коммунист Маажый Кыргыз малчын болуп келген үнөсүндө бээр чыл саанда 100 хойга ошааңар 90-дан өрү хураганнарың дооштуруң, Эркин районунуң «Коммунизм-ге орук» колхозунуң база бир мурунчы хойжу болуп келген. Оң эртең чыны багтай эвес үндүшөдүн болуп, алган социалистик хүлөөсүн күң-

седип шыдаан. Бо чыны хойжу 100 хойдан 100 хураганны, тыва усаалыг хой бүрүзүңдө ортумаа-биле 2,6 кг дүжүт кыргымыр болган 12 тонна мал чөмн белеткеш хүлөөсүн элэң алган.

Ам Маажый Кыргызтын колхозында 10 тонна көк сула бар, а ховуда ам-даа 4 тонна ногаан сизген кураваыра хө-

вээр. Мал чөмн шын таарыштырар, оңу камнаар талаа-биле кадарчы эки аял-агымды турар. Оолдур чоокшулаан азы чаа төрөң хойларга көмбиркөр, көк суламын хуя бүрүдө оң берип турар.

Маажыйның колхозында төдөрүүр 350 аяк хой бар. Амгы үдө хой кидин түзүп оолдан элэң. Кадарчы сөөлгү үш

хуяда 25 хойдан 25 хураган ийн оңа-мөңдү камгалап алган. Малчын немешкен хураганнарның үнөдүн шыгымын тургускан. Хойнуң чаш төлүн четке камгалап алып талаа-биле белеткеш аял-агымды хойжу эки чоруткан. Мал оолдан элэңи-биле дүң, хуяда дөң-жүрүмдөрүн кадарчы шыгыраткан.

Н. ДАКАА.

ТҮҢНЕЛИН ЧУГААЛАШКАН

Бли-Хем районда «Кызыл тарымын» колхозтун Эрбекте малчыннары эртең чыдагы үндүрүп хураалыга чыдаган.

1971 аял-агымды чыдагы салбырын түнөөлө чугаалаашкан, хойжулар Оңу Сөдү-оңу, Сары-оңу Кызыл-оңу, Биче-оңу Чамы болгаш өскөдөрүң-даа үндүрүп аял-агымды дөңдөткөн. Оң-биле чергелештир салбырын аял-агымды улту чөдириниң бир бооп турарың хуралды киришкитчидери чиди-биле шүгүмчүдөп, шыгымын чугаалаашкан.

Эрбек салбыры эртең чыны күрүңгө дүң, эрт садар та-

лаа-биле шын күөсеткөн. Төрүүр чөс баш хойга ошааңтар чүдө 60 аяк хураган алган. Шээр малдык өдүп болган чиди ховар чоруп мурунда чыдагыңан ювудуң.

Мал чөмн белеткөрүңүн шын ирмек чөдир күөсеткөн. Мал чыгатаалаашкына багтай белеткөн, камгалаары, малчыннар чурттар багынары четке сөптөлөңдөн, мал чөмнери кыштарга четке чөдириниң элэңдөн шыптаалаашкын нарын байдалда эртин турар.

Ч. САЛЧАК.

Түңнелин чугаалаашкан

Тары болгаш мал чөмн белеткөр талаа-биле дыма чөдириниң негиз болган.

Чыны кызыл аял-агымды бригадалык чөдириниң бүтү витиниң болур кылдыр аял-агымды учурауу. Социалистик чарыкташ негизде-лаа мидит. Мал чөмн белеткөрүңе доктаамал бригадалык тургусаны дээрге бааза-ла черни эки аял-агымдының бир аргазы-дыр.

Сизген шолуунда болбааырадыры-биле 150 гектарың чадан үндүшөр аштап, дөңгөлөктөрү дескелен бис. Баштайгы ийн чыдагы үндүшөр чыны, а үш дугаар чыдагыда хой чыдагы сизгени тарыдымыс. Черни кызыл чыны эрте үндүрүп, дескелен экижиди. Ону министрликке биле кады хары улту чоруткан. Оң соңунда хой чыдагы сизгени чымып тарып.

Каа-Хем районда «Кызыл тарымын» колхозтун Эрбекте малчыннары эртең чыдагы үндүрүп хураалыга чыдаган.

1971 аял-агымды чыдагы салбырын түнөөлө чугаалаашкан, хойжулар Оңу Сөдү-оңу, Сары-оңу Кызыл-оңу, Биче-оңу Чамы болгаш өскөдөрүң-даа үндүрүп аял-агымды дөңдөткөн. Оң-биле чергелештир салбырын аял-агымды улту чөдириниң бир бооп турарың хуралды киришкитчидери чиди-биле шүгүмчүдөп, шыгымын чугаалаашкан.

Эрбек салбыры эртең чыны күрүңгө дүң, эрт садар та-

БАР КУРЛАВЫРЛАРНЫ АЖЫГЛААР

Тоску беш чылдың эге чыды дооштурган, ийнги чылдың баштайгы күш-агымды айы орту эртен. Орук тудар, аял-агымды эргелешти удуртукчу, инженер-техниктиң аял-агымдылары, мурунчы аял-агымдылары партия, аял-агымды активиниң хураалыга чыгымын келген. Эртен чылда кылган аял-агымды түнөө, чаа чылда сорулгаларың тодоролон, дүжүдүгү солуккан. Төдөрөлөн, чыдагыңа чыдагыңа эргелешти чарык эге тургусуңаңа бээр чыл чөдөс үе эрте-даа, оң бөштөгү чымы үр-түңнелиң болгаш оң начальниң, чыдагыңа эң Степанов боттук чыдагың-биле көргүсөң: коллектив чылда 52 кг орукту кылды, 204 м эрги орукту сөптөс азы тудуп аял-агымды хөмчөдөн 1970 чыл-биле дөңдөрү, 5 хуу көбүдөткөн, 286 муң рубль хөмчөдөп аял-агымды плавдан ажыр кылган. Чыдагың плавны даалааларыңа кол көргүзүңгөр талаа-биле күөсеткен.

База бир өөрүшүң түнөө: № 1 орук-тудуп бүдүрүгө эргелештиң коллектив бо талаа-биле оңа шалычың аял-агымды, күш-агымды бүдүрүкчүлүгүң плавда көрдүңгө-лөң 7,8 хуу бешиди, сөптөгө, тудуп аял-агымдының бот-үнөсүн оң мурунда эрт-

көн чыдагыңдан 9 хуу чыдагыңды, бүдүрүгөңизин аял-агымды 9,3 хуу бедидиң. Оң күөсү-биле 55 муң рубльдиң аял-агымды плавдан ажыр кылган. Бодуңуң тудуп баазанын бичигелтир, иччанга шалыгың даалааларың доктаамал күөсөдөр чөдир аң турар. Кол фондустарың эргелешти эргелеш 15,9 хуу өстүрөң.

Оң начальниң дүжүдүгө оң ийнкери эң Борненок саала берген, аял-агымды дүжүдүгө тодаргай чугаалааш, чаа чылда чөдир алып сорулгаларың, шынтыгың өбү келген айтырларың дугайы аял-агымды бау-биле чыдагыңа. Оң эргелеш эң үрүмчүлүгүң ставкоту болдур дөңгөлөктөрү кылдыр пегин бодуңа кылган алган, иччанга даа тудуп материалды-биле хандырылган кошкан.

— Бо чымын кылдыр аял-агымды хой. Оң иштешсе, чаа Шагаан-Арың орунуңа 12 көбүрүңү тудар. А битум болган өске-даа тудуп материалды-биле эргелештиң хандырылган ам-даа чөдөс. Оң

чүдө? Эргелештиң аял-агымды бо чаа чылда плавнаарда оң байдалың шыгымы-биле өөрөшп көөрү негетиниң келген.

Каа-Хем райкүөсүңүң дугайында оракалчым эң Самарок аңдыр үнүң келген, оң районда орук-сөптөгө участогунуң уаус аял-агымды улту учур-дуулаш демделген, саала берген эштериниң техника, материалдарды даалааларың экижидер дугайында болдурарың детини эргелештиң удуртукчулары эштер Степанов, Момунуң көдө участкара байдалың ховар барып көрүп, боттук тураны кошкак чөдирин турарың шүгүмчүдөн. СӨКП эркин райкомунуң секретары эң Тоюунуң база оң айтырларга доктаган.

Иччанга-даа улту азы бичи-даа аял-агымды айтырны шынтыгыңда кол кирчөңгөйниң бүдүрүгөдө бир курдаларың аял-агымды эң улаңдырар, чер-чөдө партия, совет, аял-агымды органдары социалистик тургузукчуңуң кайы-даа участо-

гун хуя бүрүңүң боттук удуртуугаыңа алып керек. А аял-агымды курдаларың эргелештер-даа, участогатара-даа хөй. Эргелешти хандырылган баазыңда чогуур фондустарың бээрн көргөн. Иччанга оң эргелешти эң Чернов планың даалааларың күөсөдөр аргамы бар деп хураала мөргөлөңиң база таварыла эвес.

Партияның XXIV съездинде өткөткөн алетке СӨКП ТК-ның Чының секретары эң Л. И. Брежневтиң чамдык удуртукчулар бүдүрүгөңүң, негетини салбарымыңа кичээттин кылган, а оларды бар күчүңүң, курдаларың бүдүрүкчүлүгүң аял-агымды сөптөгө салбайн турарың дөң айтыр керек деп демделгениң уттуң бообас.

Бо талаа-биле эң эргелештиң начальниң эң Төркиң диниңдери, хуралды киришкитчидери оң чүдүдүгүңүң дөң.

Новосибирский эртем-шынчылар институтунда ийн чыл бурунгаар билини бедидип өөрөгөш, Чеченмаа Намчаловна Чаш, Таңдыда көдө аял-агымды дүжүлгүлүгү станицыңа көдө аял-агымды кирген. Ам агрохимия лабораториясыңуң улту лаборантыңа аял-агымды турар.

Ч. Н. Чаш үнөшөрүн тодаргай болгаш бүтү таладың анализин кылып турар. Дүжүлгү станицыңың үрөшүн, хөрүңүң, мал аял-агымды база агрохимия болгаш өске-даа килдистерин Чеченмаа Намчаловнаң лабораториясың хандырып чыдаган.

ЧУРУКТА: Ч. Н. Чаш. Фото Н. БРЕДИХИНИИ.

Тээлиде чоңун амыдырал хандырылган комбинаттыңа мурунчылар хөй. Оларын бирээзи Очур Көк.

Даараның Көк айда 130 рубльдиң продукциязың бүдүрер даалагың доктаамал ажыр күөсөдүн келген. Чаа үнөсү чылда социалистик чарыкка ол эжи Иргит Чылбакты кыйгырган. Ам ол ийн эжишкитер чарып аял-агымды, бот-боттарың дүжүлгөңүң солчүп чыдап калбас дээш кызымак аял-агымды, продукцияның бедиди шынары дээш демсепкип кирипкен. Көк Тээли суур Советиниң депутатың хүлөөлөгөңиң база аң сөптөлгөн күөсөдүн, сонгучуларың хундүткөңиң чөдир алган.

ЧУРУКТА: даараның О. Көк. А. МЕЛЬНИКОВТУң фотоу. С. ДАНЗЫНЫң сөзү.

НЕГЕЛДЕ ДУУШТУР

СЭКП-ниң XXIV съездиниң шынтыгыңын амыдыралга боттандырышкан, тоску беш чылдың баштайгы чыныңың планың ошааларың «Тилелге» совхозтуң аял-агымды чөдириниң күш-агымды чөдириниң керектен. Оң тодаргай херечи болза, совхоз Улту Оңтыбарың 54 чыл оң таварыштыр РСФСР-ниң Министрлер Чөвүлөңиниң, ВСПС-тиң шилчир Кызыл туғун база 1500 РУБЛЬДИҢ АНША ШАННАЛЫН алганы болур.

Недээ аял-агымды продуктуларың бүдүрериниң планың ошааларың ажыр күөсеткениң сан-чуралыңа: бо суг бүдүрериниң планың 127,3 хуу, эгыттың—104,5, тараныңы—102 хуу күөсеттинген. Совхоз 1972 чылдың дүжүдүңгө хөргөлөңү-биле четир саның үрөшүн ирээп алган. 1970 чылда бир гадан 4,7 центнер дүжүттү алган болза, 1971 чылда гектардан 9,3 центнер дүжүттү өстүрүп, нитизи-биле 21142 тонна тараның совхозтун механизаторлары ажаган. Бо аял-агымды чамдык бригадалар онза эки киришкен. Комсомолчу-аңгыларның № 7 бригадасы (бригадир Сарылар Очур-Сат), № 8 бригада (бригадир коммунист Василий Янчат), № 9 бригада (бригадир аңгы коммунист Вера Чамырыктай). Бо бригадалар агрохимияның чурумнары сагып турган чыны, күөсү хөвү аял-агымды чогуур өйшарың бедиди шынарың чорудуп келген. Комсомолчу-аңгыларның № 7 бригадасы эртен чымын чамдык участкардан 14—15 центнер дүжүттү алган.

Совхозта партия эге организастары чон ортузунга идея-политиктиң аял-агымды күөшөдөрүң, оң дээштин чөдир алып талаа-биле чамдык аял-агымды кылган.

Мал уганышкын — тарыа бүдүрериниң чөдөрлөшөр өске-даа адыларың улам хөмүдери чугула. Чыжаа, мал аял-агымды сөөлгү үдө кичээттиңиң күөшөдөрү уганышкыны алаң.

Мал аял-агымды продуктулуң ам-даа бедиди, оңу республиканың мурунчы аял-агымдыларың деңгелиңе бедидери онза чугула айтырып болур. Недээ аял-агымды бүдүрүгөңүң улам хөмүдериң сорулгаларың «Тилелге» совхозтун коммунистериниң ниити хураалыңа чугаалаашканы, аңа санал-ошталарың хайнышкыңың болганы-даа таварыла эвес.

Аял-агымды удаа-дараа болуп турар «хоочураан» четпестер эвээш эвес. Чыжаа, мал аял-агымды, эң аял-агымды Шамбалыда бола малдык (бригадир эң Хаажык

